మనుగడ

కె. జయ

1

వరండాలో కుర్చీలో కూర్చొని సిగరెట్టు పీలుస్తూ విచారంగా ఉన్న వినోదబాబు ఏదో ఒక నిర్ణయానికి వచ్చినట్లుగా లేచి "జానకీ" అంటూ లోపలికి వచ్చాడు.

"ఏమిటండీ" త్రాగుతూన్న కాఫీగ్లాసు చేతిలో పట్టుకొని వంటింట్లోంచి బయటికి వచ్చింది జానకి.

"కాఫీ పూర్తిచేసిరా"-వచ్చి కుర్చీలో కూలబడ్డాడు వినోదబాబు. ఇంకొక సిగరెట్టు తీసి పూర్తియైన మొదటి సిగరెట్టుతో ముట్టించాడు. రెండుదమ్ములు గట్టిగా లాగాడు. కాఫీ ముగించి వచ్చేసింది జానకి.

"ఇంకా ఏమైనా అమ్మటానికి వీలైన వస్తువులున్నాయా జానకీ ఇంట్లో ?" రుద్ధ కంఠంతో అడిగాడు.

"ఇప్పుడేమంత అవసరం కలిగిందండీ ?" ఆశ్చర్య చకితురాలై అడిగింది. "అయినా ఎల్లుండేగా ఫస్టుతారీఖు ?"

"మనకు ఫస్టుతారీఖు వస్తుందంటే విచారమేగాని సంతోషమెక్కడిది ? జానకీ ! నా ఐదు సంవత్సరాల సర్వీసులో వచ్చిన జీతం వచ్చినట్లు తీసుకోటమేగాని ఒక్క నిద్రయినా చేసిందా మనయింట్లో"-పొంగి వస్తూన్న దుఃఖాన్ని ఆపుకుంటూ పలికాడు "ఇంకా మన జీవయాత్ర సాగటం దుర్లభమే ననిపిస్తూంది జానకీ !"

"ఈ రెండు రోజుల్లోనే అంత ప్రాణం మీదికి ఏమి వచ్చిందండీ !"

"ఒకటవతారీఖు రెండు రోజుల్లోనే వస్తుందని ఆశేకాని సగం బాకీలైనా తీర్చటానికి సరిపోవుగదా ఆ వచ్చే నూరు రాళ్లు!"

F R E E

అమూల్యమగు మీ జీవితము సౌఖ్యవంతముగా నుండుటకుగాను, రాజ వైద్యుల సలహాలు వుచితముగా చెప్పబడును. వయస్సు, రోగసూచనలు చెప్పవలయును.

Contact
MADAN MANJARI PHARMACY
KALBADEVI
Ramwadi, BOMBAY-2.

"కానీయండి రోజులెప్పుడూ యిలాగే వుంటాయా ?"

"ఆ ఆశతోనే జీవిస్తున్నా నింతవరకు. నిన్ననేగా అన్నయ్య దగ్గిరనుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. యీ సంవత్సరం పంటకూడా బాకీల క్రింద జమకట్టవలసిందేనని."

"అసలు విషయమేమిటండీ యింతకు ?"

"ఏముంది ! చిల్లరకొట్టు కోటయ్య ప్రొద్దున్నే నలుగురిలో నానా మాటలన్నాడు. ధనానికి పేదలమైనా అభిమానానికి కాముగా. ఒంటరివాడిని కాదు కాబట్టి కాని లేకుంటే యీపాటికి యీ లోకాన్నించి తరలిపోయి ఉండేవాణ్ణి పరలోకానికి, అతడు కూసిన కూతలు సహించలేక."

"మీకు తెలియకుండా దాచిన వేమున్నాయి ఇంకా చెప్పండి? నా మొదటి కాన్పుకే హరించుకుపోయింది నా మూడు పేటల చంద్రహారం. పిల్లవాడు బ్రతికి బయటపడటానికి ఖర్చయినాయి పెళ్ళినాడు మీకు పెట్టిన వెండిచెంబు, పళ్ళెము. పెళ్ళినాడు మిత్రులు చదివించినవి వెండిగ్లాసుల దగ్గరనుంచి కుంకుమ భరిణెలవరకు రెండవ కాన్పుకు పూర్తిచేశాము. ఇక మిగిలిందొక్కటే... మం...గ...ళ..సూ..త్రం."

ఇక మాట్లాడలేక పోయింది జానకి. వెల్లువగా పొర్లి వస్తూన్న దుఃఖాన్ని ఆపుకోటానికి చీరచెరుగు నోట్లో కుక్కుకుంటూ వెళ్లింది వంటింట్లోకి. ఆపుకున్నా ఆగకుండా ధారాపాతంగా వస్తూన్న కన్నీటిని తుడుచుకుంటూ దిగాలుపడి చూస్తూ కూర్చున్నాడు వినోదబాబు.

2

వినోదబాబు లేనికుటుంబంలోనివాడు కాడు. తండ్రి జానకిరామయ్య, తల్లి పార్వతమ్మ. వీరికి యిద్దరు కుమారులు, ఒక్కతే కుమార్తె. తండ్రి యిచ్చిపోయిన మూడెకరాల మాగాణీని ఆరు ఎకరాలు చేశాడు జానకిరామయ్య కృషితోపాటు తెలివితేటల్నికూడా ఉపయోగించి, పెద్దవాడు తండ్రికి చేదోడువాదోడుగా వ్యవసాయపు పనులలో సాయపడుతూ ఇంటివద్దనే ఉంటున్నాడు భార్యాబిడ్డలతో. కుమార్తెకు ఒక ఎకరం కట్నంయిచ్చి వైభవోపేతంగా జరిపించాడు వివాహం. చిన్నవాడు వినోదబాబుకు బి. ఏ. దాకా చదువు చెప్పించాడు.

బి. ఎ. చదువుతూన్న రోజుల్లోనే ఒకపర్యాయం బంధువులయింటికి పెళ్ళికి వెళ్ళాడు వినోదబాబు. ఆ వివాహానికి వచ్చిన జానకి తల్లిదండ్రులతో పరిచయమైంది. జానకి అప్పుడు స్కూలుఫైనల్ క్లాసు చదువుతూవుంది. జానకి తండ్రి రాఘవయ్యది తిండీకష్టకు లోటులేని కాపురం. వ్యాపారంలో బాగానే ఆర్జించాడు. ఆయనకు ఒక కుమారుడు, ఒక కుమార్తె. కుమారుడు రామారావు వి. యల్. టి. డి. కంపెనీలో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. జానకి అందమయిన పిల్ల. ఆమె అందచందాలు, విద్య, వినయ విధేయతలు, వినోదబాబును ఆకర్షించాయి.

కుమారునికి మేనకోడలిని వివాహంచేయాలని సంకల్పించారు జానకిరామయ్య, పార్వతమ్మలు. కుమార్తె వత్తిడివల్ల కొంత, ఆస్తి వస్తుందని ఆశతో కొంత ఆ అభిప్రాయం నిశ్చితమై కూర్చుంది వారి మనస్సుల్లో. పిల్ల చిన్నదికావడం, విద్యావిహీనురాలుకావడం కారణంగా ఆమెను వివాహమాడ తిరస్కరించాడు వినోదబాబు. అనేకవిధాల ప్రయత్నించారు తల్లిదండ్రులు, అన్నగారుకూడా. గత్యంతరంలేక చివరకు జానకితోనే వివాహం జరిగింది వినోదబాబుకు, తలిదండ్రులకు పూర్తిగా యిష్టంలేకపోయినా. తత్ఫలితంగానే ఏదైనా ఒక ఉద్యోగం చూచుకుని తన కాళ్ళపై తాను నిలబడవలసివచ్చింది వినోదబాబుకు. ఎలాగైతేనేం ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంట్‌లో ఉద్యోగం సంపాదించి భార్యతో కాపురంపెట్టాడు బస్తీలో. సంవత్సరం తిరగకపూర్వమే ఆకస్మికంగా మరణం చెందాడు జానకిరామయ్య. ఐదువేల రూపాయలు అప్పు చూపించాడు అన్నగారు.

ఇటు రాఘవయ్య కుటుంబంకూడ వ్యాపారంలో బాగా దెబ్బతినడంవల్ల ఆర్జించిన ఆస్తిపాస్తులు హరించుకుపోయాయి కర్పూరంలా. ఆ దిగులుతోనే జీవయాత్ర ముగించాడు రాఘవయ్య. తల్లి పేరుమీదవున్న పది

కేలు ఇన్నూ రెన్నూ తప్ప వేరే ఆస్తి లేదు. ఆమె కూడా సంవత్సరం క్రితమే పరలోకయాత్ర చేసింది క్షయవ్యాధితో. 'కష్టాలన్నీ కలిసి కట్టుగా వస్తాయి' అనే సామెతకు యింకేం కావాలి నిదర్శనం!

3

ఇటు అన్నగారినుంచిగాని, అటు అత్తగారినుంచిగాని ఏ విధమైన సహాయం లేకపోవడం, వచ్చే జీతం పొట్టగడవడానికే చాలకపోవడం, అవస్థలపాలయ్యాడు వినోదబాబు. ప్రతి కాన్పుకు భార్యగండం గడిచి బయటపడడం, రోగాలతో పిల్లల ఆరోగ్యం సరిగా ఉండకపోవడం, ఋణాలకూ మాటలకూ భరించలేక సతమతమవుతూ జీవయాత్ర సాగిస్తున్నాడు అల్లిబిల్లిగా అలుముకు వస్తూన్న అవస్థలు తిట్టుకుంటూ. భార్యకు మరల కనేరోజులు

"వంటయింది, లేవండి." భావనా ప్రపంచంలో కొట్టుమిట్టాడుతూన్న వినోదబాబు వాస్తవ జగత్తులోకి వచ్చాడు జానకి పిలుపుతో, పరధ్యానంగా భోజనం పూర్తి చేశాడు.

పరిస్థితి సవగాహన చేసికొన్న జానకి అబ్బాయి బంగారు గడియారం అమ్మి బాకీ తీర్చండి, రోజులు కలిసివస్తే మరల చూడవచ్చు" అన్నది.

"ఏమండీ! మనం మన పద్ధతులు కొన్ని మార్చుకుంటే సంసారం యింత యిబ్బంది పడవలసినఅవస్థ తటస్థించదేమో?" అన్నది తానెప్పటినుంచో ఆలోచించిన విషయాన్ని వెలిబుచ్చుతూ.

"ఏమిటది జానకీ?" ఆత్రుతతో అడిగాడు.

"మనకు కాఫీఖర్చు నెలకు పదిహేను రూపాయలైనా అవుతుంది. మీసిగరెట్లు, సినిమాలు, స్నేహితులతో విందులు వగైరా వీటిని మానగలిగామంటే నెలకు పాతిక రూపాయలు మిగల్చగలిగినవారమౌతామేమో ఆలోచించండి."

"నిజమే జానకీ, నీవు చెప్పినది. కాని దానిని ఆచరించగలమంటావా?"

"నాకు ధైర్యముంది. మీరే ఆలోచించాలి."

"సరే ఈరోజునుంచే వాటిని అమలు పరుద్దాం."

భోజనం ముగించుకొని ఆఫీసుకు చేరుకున్నాడు వినోదబాబు. మధ్యాహ్నం 'లంచి'కి వెళ్తూన్న తోటిగుమాస్తాలతో లేవబోయి మరల కూర్చున్నాడు భార్య చెప్పిన సలహా గుర్తుకువచ్చి. మనసులో అంతర్యుద్ధం ప్రారంభమైంది. చేయవలసినపని చేయలేకపోతున్నాడు. కొన్ని సంవత్సరాలనుంచి పాతుకుపోయిన అలవాట్లను ఒక్కమారుగా కూకటి వ్రేళ్ళతో పెకలింపలేక బాధపడుతున్నాడు.

"ఈ ఒక్కపూట త్రాగితే కాఫీ?"

ఈ అమోఘమైన
మత్స్య భోజనాన్ని
వండి రుచి చూడండి

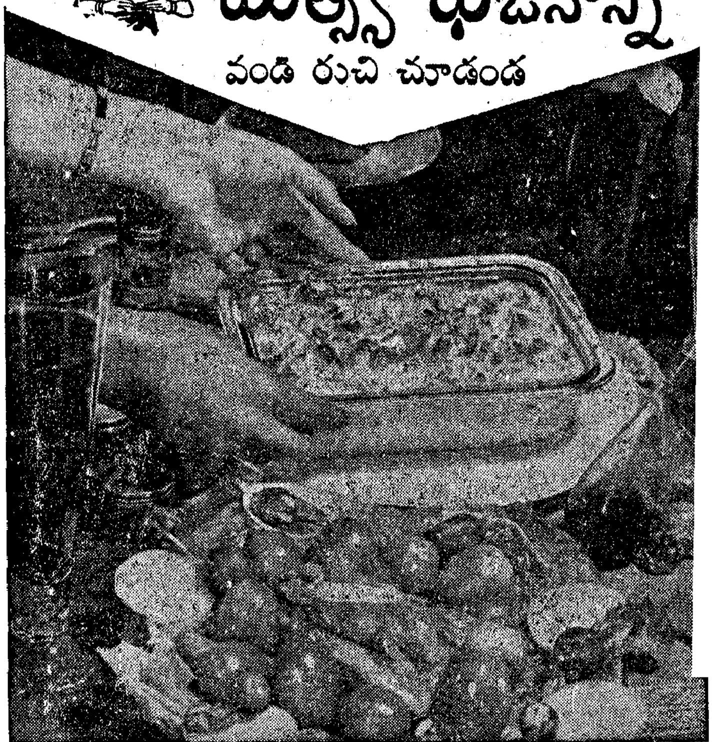

½ కప్ కారో సిరప్, ¼ టీ చెంచాడు ఉప్పు 5 పెద్ద చెంచాల బ్రౌన్ అండ్ పాల్సన్ పేటెంట్ కార్న్‌ఫ్లవర్, 2½ కప్పుల పాలు, 6 చుక్కలు వేనిల్లా ఎస్సెన్సు ½ పెద్ద చెంచాడు రెక్స్ సలాడ్ అయిల్, పాలలో సిరప్ చేర్చి మరగబెట్టవలెను. కొంచెం చల్లని పాలలో రెక్స్ సలాడ్ అయిల్, ఉప్పు, బ్రౌన్ అండ్ పాల్సన్ పేటెంట్ కార్న్‌ఫ్లవర్‌ను కలిపి దీనిని మరిగిన పాలు సిరప్‌లతో చేర్చవలెను. రెండుగామున్న పెనములో (డబుల్ సాస్‌పేన్) వేసి ముద్దగా చిక్కబడేవరకూ—సుమారు 20 నిమిషాలు విడువకుండా కలుపుచూ ఉడుకనీయవలెను దీనిలో వేనిల్లాకలిపి చల్లబడినపిదప వరలో (అచ్చులో) పోయవలెను. దీనినిఎఱ్ఱని చెర్రీ పండ్లతోను, తీపి క్రీమ్‌తోను వడ్డించండి.

బ్రౌన్ అండ్ పాల్సన్ కార్న్‌ఫ్లవర్ పేటెంట్ అయివున్నది. ఈ పరిశుద్ధాన్ని పరీక్షించండి. కాచి చల్లార్చిన ఒక గ్లాసుడు నీటిలో రెండు పెద్ద చెంచాల నిండుగా బ్రౌన్ అండ్ పాల్సన్ పేటెంట్ కార్న్ ఫ్లవర్ వేసి కలియబెట్టండి. 24 గంటల తరువాత సహితము చూస్తే ఏవిధమైన దుర్వాసన, పలకలు, హానికరమైన సూక్ష్మజీవులు, లేక పరిశుద్ధముగా నుండును. బ్రౌన్ అండ్ పాల్సన్ వారి తదితర శ్రేష్ఠమైన సరకులు: రెప్లీ, కస్టర్డు పౌడర్, సువాసనకరమైన కార్న్ ఫ్లవర్.

ఇంగ్లీషు, హిందీ, లేక తమిళ భాషలలో నున్న ఉచితంగా ఇవ్వబడే, ఉత్సాహకరమైన కొత్త పిండివంటల పుస్తకము కోసం దిగువ కూపను పూరించి పంపండి
(అక్కర్లేని భాషను కొట్టి వేయండి)

తపాలా ఖర్చుల నిమిత్తం 15 నయాపైసల తపాలా బిళ్లలను ఇందుతో పంపియున్నాము
మిస్టర్/మిసెస్/మిస్............
....
చిరునామా......................
....
డిపార్టుమెంటు APW 15
కార్న్ ప్రాడక్ట్స్ కో
(ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
పోస్టు బాక్సు నం. 994, బొంబాయి-1

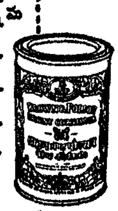

కార్న్ ప్రాడక్ట్స్ కో., (ఇండియా) ప్రయివేట్ లి.,
భారతదేశమునకు ఏజెంట్లు: ప్యారీ అండ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్

★ మనుగడ ★

"ఛా! ఏమైనాసరే దానిని ముట్టగూడదు. కిటికీనుంచి లోపలప్రవేశించిన సిగరెట్టు పొగ నాసికారంధ్రాలలో ప్రవేశించి కలవర పరిచింది. ఈసమయంలో ఎవరైనా మిత్రుడన్నావస్తే బాగుండును కనీసం ఆయన బలవంతంచేశాడు కాబట్టి త్రాగాను అని యైనాకొంత తృప్తిపొందవచ్చు, తన నిర్ణయానికి స్వస్తి చెప్పావనే బాధకలుగకుండా.

చెడుకు సహాయపడినట్లు భగవంతుడు మంచికి సహాయపడడనడం నూటికి నూరుపాళ్లు నిజం. అతనికోరిక కనుగుణంగానే బావ రామారావు రానేవచ్చాడు చాలా కాలానికి చెల్లెలినిచూచి పోవాల. మానుకుందామనుకున్న కాఫీ, సిగరెట్లు మరల సాగాయి మూడురోజులు బావగారి షేరుతో. మరునాటినుంచి పిల్లకు జ్వరం. తప్పలేదు కాఫీ పదిరోజులపాటు. 'నష్ట జాతకునికి కష్టాలు కాకపోతే కలుగుతాయా సుఖాలు!

4

మరల ప్రారంభమైంది జీవితంతో పోరాటం. సాయంత్రం ఆఫీసునుంచియింటికి చేరాడు వినోదబాబు. అద్దెబకాయి కోసం నీచంగా మాట్లాడాడుయింటి యజమాని. పాలు పెరుగులవాళ్లు బాకీలకై రభస చేశారు ఉదయాన్నే. చిల్లరమల్లర బాకీలవాళ్ల సంగతి వేరే చెప్పవలసిన పనేలేదు. జీవితమే ఒక బాకీఅయిపోయింది వినోదబాబుకు. మూడునాళ్లనుంచి దాదాపు పస్తులే జరుగుతున్నాయి. గతమంతా కళ్లముందు నాట్యం చేస్తూంది. కనిపించినవారినెల్లా అడిగి విఫలమనోరథుడైనాడు. "ఏదో ఆవేదన కొద్దీ అడగడమేగాని, ఎవరిస్తారు? తెచ్చిన బాకీలు తీరితేనేగా! ఎరుగనివారు ఎటుతిరిగీ యివ్వరు కనీసం తాకట్టుఅయినా లేందే. ఎరిగినవారు అసలే యివ్వరు పరిస్థితి వారికి తెలుసు కాబట్టి." అన్నది అంతరాత్మ. కొండంత ఆశతో వెళ్ళాడు అన్నదగ్గరకు. అవమానంతో తిరిగివచ్చాడు, భార్య నిండుచూలాలు. ఆమె కాన్పువిషయం తలుచుకుంటే గుండె చెరువవుతూ ఉన్నది. పసిపిల్లకు తీవ్రమైనజ్వరం. డాక్టరిచ్చిన ప్రిస్క్రిప్షన్ జేబులో భద్రంగా వున్నది.

పరిస్థితుల ప్రాబల్యం పెత్తనం చెలాయించసాగింది వినోదబాబుపై. తాను బ్రతికివుండి కుటుంబం పడే బాధలను చూస్తూవుండటం దుస్సహమనిపించింది. తండ్రి లేని బిడ్డలనే భావంతోనైనా యీ లోకం పిల్లలను ఆదరించకపోతుందా తాను గతిస్తే అన్న నిర్ణయానికి వచ్చాడు. జీవితంలో తుది ఘడియలు సమీపించినట్లు బాధపడసాగాడు. అగ్ని పర్వతం బ్రద్దలు కాబోతున్నట్లుంది మనస్సులో. చుట్టుప్రక్కల వాళ్ళంతా చేరి వికటాట్టహాసం చేస్తున్నట్లుంది మనోవీధిలో. క్రూర దృష్టులతో భస్మీపటలం చేస్తున్నారు అప్పుల వాళ్ళంతా భావనా ప్రపంచంలో. మృత్యుదేవత తనకరకుహస్తాలతో ఆలింగనం చేసుకోబోతూన్నది దృష్టిపథంలో. పెనుతుఫాను చెలరేగింది. కూర్చున్నవాడు అమాంతను లేచి బయటికి వెళ్ళాడు. మందులపాపు చేరుకున్నాడు.

పసిపిల్లల ప్రాణాలనైనా రక్షించాలనే దీక్షతో ఇత్తడిబిందె తాకట్టుపెట్టి ఆపూటకు కావలసిన ఏర్పాట్లు చేసింది జానకి. పిల్లలను నిద్రపుచ్చి భర్తకోసం వేచి వేచి, నిదురించింది—తీరని కష్టాలను తలచుకుంటూ.

5

రాత్రి పొద్దుపోయి ఇంటికిచేరాడు వినోదబాబు. 'నాన్నా' అంటూ కాళ్ళను పెనవేసుకుంటున్నట్లుగుపించారు—అభం శుభం తెలియని అమాయకులైన ఆ అర్భకులు.

"ఏమండీ! నన్నూ నా పిల్లలను నట్టేట్లో ముంచుతారా? బ్రతికుంటే బలుసాకైనా తిని జీవించవచ్చు. అంత సాహసానికి తలపడకండి," అంటూ కన్నీరు మున్నీరుగా దుఃఖిస్తూ తనను వారిస్తున్నట్లుగుపించింది భార్య. నిద్రిస్తున్న వారివైపు చూచాడు ఒకసారి. దృఢ నిశ్చయం సన్నగిలసాగింది. ముఖాన్ని ప్రక్కకు తిప్పాడు. భార్యాబిడ్డలు ఆకలితో అలమటించుతూ వీధుల వెంట తిరుగుతున్నట్లు కన్పించారు. ప్రతివారు తిట్టి తరిమేస్తున్నట్లు కన్పించారు. "ఛీ! నా కష్టాలు బాపుకోటానికి వారిని కష్టాలపాల్జేయటమా? కాదు, కాదు. వారినే యీ కష్టాలనుంచి శాశ్వతంగా విముక్తుల్ని చేస్తాను." స్థిరసంకల్పంతో వారిని సమీపించాడు. స్వప్న జగత్తులో అమందానందాన్ని చూరగొంటూన్న పసికందుల ముఖబింబాలు, తల్లిగర్భంలో చిరునవ్వులతో కేరింతాలు కొడుతూన్న పసిపాప, కష్టసుఖాలు కాచి వడబోసి కరుణామృతాన్ని చిందించే యిల్లాలి వదనం మార్పుకొన్న నిశ్చయాన్ని మరల మొదటికి చేర్చాయి.

భద్రంగా జేబులో దాచిన మందుపొట్లం బయటికి తీశాడు. గ్లాసులో నీళ్ళలో కలిపాడు. 'ప్రభూ! నా కుటుంబాన్నైనా కష్టాలపాలు గాకుండా కాపాడు' అంటూ భగవంతుణ్ని కడసారిగా ప్రార్థించాడు. 'రా నాయనా! ఇంకా జాగు చేస్తావేం?' అని కరుణహస్తాలతో పితృదేవతలు ఆహ్వానిస్తున్నారు. గ్లాసందుకొన్నాడు కంపిత హస్తాలతో. క్షణక్షణానికి వికలమైపోతున్న హృదయాన్ని రాయి చేసుకున్నాడు. తన కష్టాలు శాశ్వతంగా తీరిపోతున్నవి. మృత్యుదేవత తన నానందంతో కౌగలించుకోబోతున్నది. గ్లాసును ముద్దాడబోతున్నాయి పెదవులు. పాపం, వాటికేం తెలుసు, అది హాలాహలమని

"వినోద బాబుగారూ!" బయటి నుండి పిలుపు. చలించిన హృదయాన్ని సరి చేసుకున్నాడు. వెంటవెంటనే పిలుపులు రాసాగాయి బయటినుంచి. ధైర్యం సడలిపోయింది వచ్చి తలుపు తెరిచాడు.

"వినోదబాబుగారు మీరేనా? టెలిగ్రాం వచ్చింది" అన్నాడు. వణుకుతూన్న హస్తాలతో సంతకం చేసి తీసుకున్నాడు. చెదిరిన హృదయంతో చించాడు.

"జానకితో వెంటనే బయలుదేరి రావాలి. అమ్మతాలూకు ఇన్సూరెన్సు పైకం రేపే కోర్టులో తీసుకోవాలి."—'రామారావు'

కలా! నిజమా! కేకలకు నిద్రనుండి లేచిన జానకి నీరసంగా బయటికి వచ్చి 'ఏమిటండీ' అన్నది.

"నీవు కలలు గన్న మంచి రోజులు వచ్చాయి జానకీ!" అన్నాడు వినోదబాబు సంతోషరితో. ★

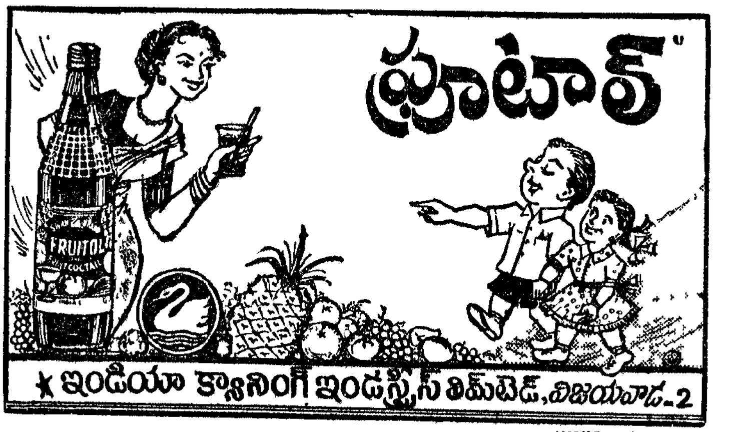

NVKR Advt.